

Vocabulum
Dialectica
explicatū.

denominatur Logicus; sed *εἶτυρα*, quatenus methodus præceptorum est conscripta juxta Logicam habitualement in mente alicujus authoris, ut Aristotelis, tanquam quoddam archetypum. Ergò pro diverso considerationis modo systema Logicum, & habitus Logicus, archetypi & εἵτυπι nomine veniunt apud varios authores, quatenus vel Systema habitus causa est, vel habitus Systematis. Sequitur in proposito axioma Synonymum Logicæ, videlicet *Dialectica*; quæ vox itidem Græca est, derivata à verbo *διαλέξασθαι*, *disserere*. Sicut autem *λόγος*, ita & *διαλέξις* est duplex, interna & externa. De internâ accipe illud Homeri *Iliad.* λ.

Ἀλλὰ πῆ μιν ταῦτα φίλον διαλέξασθαι θυμός.

ubi brevium scholiorum author exponit *διαλογίσατο* & *ἐνεθυμήθη*. Huc pertinet, quod *Snellius l. i. Dial. c. i.* dicit, quòd *διαλέξασθαι*, interprete Platone, sit τὸ λόγῳ χρῆσασθαι. Quòd hæc ipsa vox etiam significet disertationem externam, norunt jam primùm initiati sacris Lycei Græci, qui nondum are lavantur. Hoc verò altioris est indaginis, num Dialecticæ vox idem importet, quod Logicæ? Hic distinctè est respondendum. Aristoteles infinitis locis *διαλεκτικῆς* vocem pro certâ tantùm Logicæ parte usurpat, eâ nimirum, quæ tractat de Syllogismo Dialectico, seu contingenti, quam & *τοπικὴν* vocat, sicut contrâ huic oppositam *ἀναλυτικὴν* ἢ *ἀποδεικτικὴν*, quæ tractat de Syllogismo apodictico. Rariùs hæc voce utitur pro totâ disciplinâ, ut *1. el. Sophist. cap. 2. 1. Rhet. c. 1. 22. 23. 24. 1. Metaph. c. 4. 2. 13. c. 4.* Aristotelem sequuntur omnes fere Peripatetici. Sed Ramus & Ramei, secuti Ciceronem & Rodolphum Agricolam, docent, Logicam eodem sensu dici Dialecticam, idque propriè. Sed Peripatetici nonnisi synecdochicè Dialecticam significare totam disserendi artem contendunt. Aliàs dicitur *μεθοδικὴ*, ab Aristotele, ut Laërtius & Simplicius referunt: *Platoni in Theat.* dicitur *τέχνη λόγου*, *ars rationis*: Ciceroni *ratio disserendi*. Sed satis de definito: videamus de genere proximo Logices.

Artis vocabulum est ambiguum.

2 Logica est ars.

Artis vocabulum est ἐκ τῶν πολλαχῶς λεγόμενων. Sumitur enim latissimè & strictè. Latissimè pro quovis systemate. Hoc sen-